

χρεωστικαὶ ὁμολογίαι τῆς στερεᾶς προτιμῶνται ἀπὸ τῆς θάλασσης (Λ. ΧΡΥΣΑΝΘΟΠΟΥ-
ΛΟΥ, *Συλλογὴ τοπικῶν τῆς Ἑλλάδος συνηθειῶν*, Ἀθῆναι 1853, σελ. 162 = ΖΕΠΩΝ,
Jus graecoromanum, 8, Ἀθῆναι 1931, σελ. 514) καὶ τοῦ κεφ. ΙΑ, ση' τῶν γραπτῶν ἐθί-
μων τῆς Νάξου τοῦ ἔτους 1810 («Θέμις» Σγούτα 5, Ἀθῆναι 1852, σελ. 160 = ΖΕΠΩΝ,
Ἔνθ' ἀν., σελ. 546). Ὡς ὁξέως ἀντελήφθη ὁ Ι. ΜΑΝΙΑΤΟΠΟΥΛΟΣ, *Τὸ ναυτικὸν δίκαιον*
τῆς Ὑδρας (1757—1821), Ἀθῆναι 1936, σελ. 41, σημ. 11, ὁ ὅρος *σιγοῦρα* τῆς γῆς ἀπο-
δίδει πιστῶς τὸ λατινικὸν *salva di terra*, ὅστις ἐχρησιμοποιεῖτο ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς
ἐννοίαν εἰς τὰ ναυτικὰ δανειστικὰ ἔγγραφα τῆς Ἰταλίας. Ὅπως δὲ κατέδειξεν ὁ W.
ASHBURNER, *The Rhodian Sea Law*, Oxford 1909, σελ. 67, ὁ λατινικὸς αὐτὸς ὅρος
ἀποδίδει τὸν εἰς ἑλληνικὰς ἐπιγραφάς, παπύρους καὶ βυζαντινὰ νομικὰ κείμενα παρα-
πλησίας νομικῆς ὕλης ἀπαντῶντα ὅρον *ἔγγαια καὶ ἀκίνητα*. Ἀπαντᾷ ἐπίσης καὶ εἰς τὸν
Ναυτικὸν Νόμον τῶν Ροδίων, Μέρος Β', κεφ. ιζ' καὶ ἔχει τὴν ἐννοίαν, ὅτι τὸ δάνειον
θα ἐκτίεται ἀπὸ τε τὴν ἐν τῇ ξηρᾷ ἀκίνητον περιουσίαν τοῦ ὀφειλέτου καθὼς καὶ ἀπὸ
τὴν ἐν τῇ θαλάσῃ. Ἀποβλέποντες εἰς τὸ ὅλον ζήτημα συμπεραίνομεν, ὅτι κατὰ με-
τάφρασιν λατινικοῦ ὅρου ἰταλικῆς προελεύσεως ἐφαρμόζεται θεσμὸς ἐδραζόμενος ἐπὶ ἑλ-
ληνικοῦ δικαίου ἰσχύοντος κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ὡς συνηθείας. Ἄλλως τε καὶ τὸ
ἐφαρμοζόμενον ἐν Ἰταλίᾳ ναυτικὸν δίκαιον, ὅπερ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἦτο καὶ τὸ
ἐφαρμοζόμενον εἰς τὴν λεκάνην τῆς Μεσογείου γενικῶς, εἶχεν ὡς βάσιν τὸν *Ναυτικὸν*
Νόμον τῶν Ροδίων, τὰς τυχόν παραλλαγὰς τὰς καθιερωθείσας ὑπὸ τῶν νόμων τῶν ἰτα-
λίδων πόλεων καὶ τὰς συνηθείας (R. ZENO, *Storia del diritto marittimo italiano nel*
Mediterraneo, Milano 1946, σελ. 26 ἐπ. καὶ 74 ἐπ.).

σφραγὶς
κοινοῦ
Ἀμοργοῦ

1810: Σεπτεμβρίου 28: Ἀμοργός

- 2 » διὰ τῆς ἐσφραγίστου κοινῆς ἡμῶν ὁμολογίας δῆλον γίνεται, ὅτι ἐλάβομεν δανει-
3 ακῶς διὰ χρεῖαν καὶ ἀνάγκην τῆς κοινότητός μας, ἡμεῖς οἱ κάτοικοι
4 τῆς Ἀμοργοῦ ἱερεῖς προεστοὶ νοικοκύρηδες παρὰ τοῦ εὐγενεστάτου ἄρχοντος
5 σιὸρ κωσταντάκη ἰωάννου μπάου τὸν ἀριθμὸν γρόσια χίλια ἑκατὸν
6 ρούμερον: γρ(όσια) 1100: σιγοῦρα τῆς γῆς. πρὸς δώδεκα τὰ ἑκατὸ τὸν χρόνον
7 εἰς διορίαν χρόνον ἐνὸς ὁλοκλήρου. παρελθούσης δὲ τῆς διορίας ἔχου-
8 σι τράχι καὶ εἰς τὸ ἐξῆς μετὰ τοῦ αὐτοῦ διαφόρου μέχρι τῆς τελείας
9 αὐτῶν ἐξοφλήσεως καὶ ἀποπληρώσεως. ὁθεν εἰς ἐνδειξιν καὶ
10 ἀσφάλειαν γέγονεν ἡ παροῦσα κοινή(ν) ἐσφράγιςτος ἡμῶν ὁμο-
11 λογία καὶ ἐδόθη τῇ(ς) εὐγενείας του:—

2^a X. 12 ὁ οἰκονόμος Ἀμοργοῦ

6^a X. 16 σταμάτης γιαννακόπουλος

3^a X. 13 Σακελλάριος Ἀμοργοῦ

7^a X. 17 μητρος γιβρῆς

4^a X. 14 πρωτόπαππας γιάλης

8^a X. 18 ἰω(άννης) Δεναξᾶς

5^η X. 15 λογοθέτης γιάλης   9^η X. 19 ήλιας πράσυνος καὶ κατὰ καιροῦ ἐπίτροπος
10^η X. 20 δημήτριος λαμνάδος
11^η X. 21 πα(πᾶ) ἰωά(ννης) κοβεσ(ης) καὶ καντζιλιέρης

(Ἔχει ἀφεθῇ χώρος καὶ δι' ἄλλας ὑπογραφάς)

Verso

12^η X. 1 ὁμολογία τοῦ κοινοῦ ἀ-
2 μοργοῦ διὰ (γρόσια): 1100

14

Ὁμολογία τοῦ Ἀντώνη Βρεμμένου

Χάρτης δίφυλλος
0,193 × 0,120

1812, Ἰουνίου 17
Σίφνος

Ὁ Ἀντώνης Βρεμμένος δανεῖζεται παρὰ τοῦ Κωνσταντάκη Μπάου τὸ ποσὸν τῶν ἑκατὸν τριῶν γροσίων, «σιγοῦρα τῆς γῆς», ἐπὶ τόκῳ δέκα τοῖς ἑκατὸν ἑτησίως, ἐκδίδων ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν παροῦσαν ὁμολογίαν πρὸς ἀσφάλειάν του.

Περὶ τῆς ὁμολογίας ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως βλέπε 13.

Στίχ. 4: διὰ χρεῖαν τους. Ὁ ὅρος οὗτος εἶναι ταυτόσημος πρὸς τὸν: εἰς ἰδίαν μου καὶ ἀναγκαίαν χρεῖαν ἢ εἰς ἰδίαν μου χρεῖαν ἢ εἰς ἀναγκαίας μου χρεῖας, τὸν ἀπαντῶντα εἰς τὰ ἐξ Αἰγύπτου δανειστικά παπυρικά συμβόλαια τῆς βυζαντινῆς περιόδου, κατάλογον τῶν ὁποίων, ἐκ τῶν ἐκδοθέντων μέχρι τοῦ ἔτους 1916, δημοσιεύει ὁ F. PRINGSHEIM, *Der Kauf mit fremden Geld*, Leipzig 1916, σελ. 164-165. Πρέπει νὰ παρατηρηθῇ, ὅτι εἰς τὰ ἔγγραφα τῆς παρούσης συλλογῆς ὁ ὅρος οὗτος δὲν ἀναγράφεται εἰς τὰς ὁμολογίας 13, 21, 54, 55, 56, 58, 60, 61, 63, ἐνῶ τοῦτο συμβαίνει εἰς τὰς κατωτέρω καὶ δὴ ὡς ἑξῆς: 14 (ἔτους 1812, Σίφνου), στίχ. 4: διὰ χρεῖαν τους· 15 (ἔτους 1812, δάνειον τοῦ κοινοῦ τῆς Μήλου), στίχ. 3: διὰ χρεῖαν καὶ ἀνάγκην τοῦ κοινοῦ μας· 16 (ἔτους 1815, δάνειον τοῦ κοινοῦ τῆς Σίφνου), στίχ. 2: διὰ χρεῖαν καὶ ἀνάγκην τοῦ κοινοῦ μας· 18 (ἔτους 1819, δάνειον τοῦ κοινοῦ τῆς Μήλου), στίχ. 3-4: διὰ χρεῖαν καὶ ἀνάγκην τοῦ κοινοῦ μας· 19 (ἔτους 1820, Σίφνος), στίχ. 3: διὰ χρεῖαν καὶ ἀνάγκην μου· 20 (ἔτους 1820, Σίφνου), στίχ. 4: διὰ χρεῖαν μου· 22 (ἔτους 1820, ὁ Σίφνου Καλλίνικος), στίχ. 2: διὰ χρεῖαν καὶ ἀνάγκην τῆς Ἐπαρχίας αὐτῆς· 23 (ἔτους 1820, δάνειον τοῦ κοινοῦ τῆς Μήλου), στίχ. 2-3: διὰ χρεῖαν καὶ ἀνάγκην τοῦ κοινοῦ μας· 24 (ἔτους 1820, Σίφνου), στίχ. 2: διὰ χρεῖαν μου· 53 (ἔτους 1764, Σίφνου), στίχ. 3-4: διὰ χρεῖαν καὶ ἀνάγκην μου· 57 (ἔτους 1786, Χίου), στίχ. 2: διὰ χρεῖαν του· 59 (ἔτους 1796, Σίφνου), στίχ. 2: διὰ χρεῖαν καὶ ἀνάγκην μου· 62 (ἔτους 1812, Σίφνου), στίχ. 4: διὰ χρεῖαν του· 64 (ἔτους 1827, Σίφνου), στίχ. 2: διὰ χρεῖαν της·

